

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

19.05.2020 № 70/65-рп/к

Справа № 3/01-60-20

м. Харків

Про початок розгляду справи

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання третього відділу досліджень і розслідувань від 19.05.2020 № 70-03/150п та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення) здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, що діють на ринку роздрібною торгівлі лікарськими засобами та виробами медичного призначення в територіальних межах міста Харкова.

В ході здійснення контролю та дослідження відповідного ринку Відділенням встановлено наступне.

1. В умовах проведення заходів для запобігання поширенню на території Харківської області коронавірусу COVID-19, з урахуванням Постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої корона вірусом SARS-CoV-2», Відділення здійснює контроль за ціновою поведінкою суб'єктів господарювання, що діють в межах міста Харкова на ринку роздрібною торгівлі лікарськими засобами та виробами медичного призначення, зокрема щодо можливого зростання споживчих цін на товари, необхідні під час підвищення рівня захворюваності на грип та гострі респіраторні вірусні інфекції (надалі – ГРВІ) та в умовах проведення заходів для запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, зокрема: протівірусні та жарознижуючі препарати.

Під роздрібною торгівлею розуміється вид економічної діяльності в сфері товарообігу, що охоплює купівлю-продаж товарів кінцевому споживачу та надання йому торговельних послуг (підпункт 4.4 пункту 4 ДСТУ 4303:2004 Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення поняття).

Відповідно до статті 19 Закону України «Про лікарські засоби», роздрібна торгівля лікарськими засобами на території України здійснюється підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності на підставі ліцензії, яка видається в порядку, встановленому законодавством.

Відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 929 (надалі – Ліцензійні умови): роздрібна торгівля лікарськими засобами - діяльність з придбання, зберігання та продажу готових ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки, через аптеку та її структурні підрозділи безпосередньо громадянам для особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптечних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу.

Реалізація (відпуск) лікарських засобів громадянам здійснюється, як правило, у роздрібній торговельній мережі – аптеках, аптечних пунктах.

Відповідно до Ліцензійних умов:

- аптека – заклад охорони здоров'я, основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ та організацій лікарськими засобами;
- аптечний пункт – структурний підрозділ аптеки, який створюється у лікувально-профілактичних закладах та функціонує разом з аптекою відповідно до цих Ліцензійних умов, основним завданням якого є забезпечення населення лікарськими засобами шляхом здійснення роздрібною торгівлі.

Учасниками ринків роздрібною торгівлі лікарськими засобами є суб'єкти господарювання незалежно від форми власності, які отримали відповідну ліцензію та здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами через аптеки та аптечні пункти.

В умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, спостерігається підвищення попиту на лікарські засоби, зокрема противірусні та жарознижуючі препарати.

Противірусні препарати — біологічні та хімічні препарати, які перешкоджають виникненню та розвитку захворювань, викликаних вірусами.

Жарознижуючі препарати - препарати, здатні збивати високі показники температури тіла при гарячковому стані. Дана фармакологічна група незамінна при таких захворюваннях як грип, застуда, ГРВІ, гострі респіраторні захворювання, респіраторні інфекції.

Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002

№ 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика) товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Противірусні та жарознижуючі препарати є товарами, що користуються підвищеним попитом населення, зокрема під час підвищення рівня захворюваності на грип і ГРВІ, та в умовах проведення заходів, спрямованих на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Отже, товарними межами визначено ринок роздрібної торгівлі противірусними та жарознижуючими лікарськими засобами.

Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установа мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

Територіальними межами ринку роздрібної торгівлі противірусними та жарознижуючими лікарськими засобами визначено місто Харків (надалі – Територіальні межі).

Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

Часовими межами ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами та виробами медичного призначення визначено лютий-квітень 2020 року.

В Територіальних межах ринку роздрібної торгівлі противірусними та жарознижуючими лікарськими засобами діє значна кількість суб'єктів господарювання, зокрема:

- «АСТАРТА» ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (ідентифікаційний код юридичної особи - 30883122);

- ПРИВАТНА ФІРМА «ГАММА-55» (ідентифікаційний код юридичної особи - 24482251);

- ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «АПТЕКА «СЛАВУТИЧ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 23470381);

- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПТЕКА НИЗЬКИХ ЦІН ПОЛТАВА» (ідентифікаційний код юридичної особи – 38971740);

- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПТЕКА НИЗЬКИХ ЦІН ХАРКІВ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 37092228);

- ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФІРМА МАГІЯ-ФАРМ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 23761894);

- ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ТЕМП 2011» (ідентифікаційний код юридичної особи - 37460408);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕД-СЕРВІС ХАРКІВ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 36456170);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПАССАТ-ЛТД» (ідентифікаційний код юридичної особи - 21195568);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПТЕКА ДОБРОГО ДНЯ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 39196410);
- ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФАРМАРОСТ 2011» (ідентифікаційний код юридичної особи - 37658099);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДОМІНАНТ-ФАРМА» (ідентифікаційний код юридичної особи - 38159047);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФК МАГНОЛІЯ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 38384454);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «РЕГІОНФАРМ 2016» (ідентифікаційний код юридичної особи - 40784948);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА АПТЕКА № 16» (ідентифікаційний код юридичної особи - 32134362);
- КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «МУНІЦИПАЛЬНА АПТЕКА МІСТА ХАРКОВА» (ідентифікаційний код юридичної особи - 37763205);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТИТАН» (ідентифікаційний код юридичної особи- 30588785);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «САНДЕРС ЛОФТ» (ідентифікаційний код юридичної особи- 41364731);
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПТЕКА 216» (ідентифікаційний код юридичної особи–33608987) (надалі всі разом – Суб'єкти господарювання).

2. В умовах поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, формується ажіотажний попит на противірусні та жарознижуючі препарати, що може призвести до одночасного необґрунтованого підвищення суб'єктами господарювання, що діють на ринку роздрібною торгівлі лікарськими засобами та виробами медичного призначення цін на ці товари з метою отримання додаткового прибутку на надмірному попиті.

В ході здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції встановлено, що в період з 23.03.2020 по 01.04.2020 відбулося підвищення роздрібних цін на такі препарати, як «Гропрінозин», «Аміксин ІС», «Новірин».

Разом з тим, інформація щодо об'єктивних підстав, які б могли спричинити стрімке зростання цін за зазначені лікарські засоби у Відділенні наразі відсутня.

В результаті таких дій вищенаведених учасників ринку, в часи складної ситуації в країні, спричиненої запровадженням загальнонаціональних обмежувальних заходів, спрямованих на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, особливо, коли в таких умовах формується ажіотажний попит на лікарські засоби та вироби медичного призначення, при цьому переважна більшість громадян позбавлені можливості працювати, або перебувають у вимушеній відпустці без збереження заробітної плати, вони вимушені придбавати противірусні та жарознижуючі лікарські засоби за завищеними цінами.

Підвищення роздрібних цін на противірусні та жарознижуючі препарати за відсутності об'єктивних підстав може бути наслідком антиконкурентних узгоджених дій, передбачених пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи наведене, дії Суб'єктів господарювання, які полягають у одночасному підвищенні роздрібних цін на противірусні та жарознижуючі препарати в Територіальних межах в умовах запровадження обмежувальних заходів відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», мають ознаки порушень, передбачених частиною третьою статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення схожих дій на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 і 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), та пунктами 20³ і 21 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи у зв'язку з наявністю в діях:
 - «АСТАРТА» ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (ідентифікаційний код юридичної особи - 30883122);
 - ПРИВАТНОЇ ФІРМИ «ГАММА-55» (ідентифікаційний код юридичної особи - 24482251);
 - ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «АПТЕКА «СЛАВУТИЧ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 23470381);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПТЕКА НИЗЬКИХ ЦІН ПОЛТАВА» (ідентифікаційний код юридичної особи – 38971740);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПТЕКА НИЗЬКИХ ЦІН ХАРКІВ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 37092228);
 - ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ФІРМА МАГІЯ-ФАРМ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 23761894);
 - ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ТЕМП 2011» (ідентифікаційний код юридичної особи - 37460408);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕД-СЕРВІС ХАРКІВ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 36456170);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПАССАТ-ЛТД» (ідентифікаційний код юридичної особи - 21195568);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПТЕКА ДОБРОГО ДНЯ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 39196410);
 - ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ФАРМАРОСТ 2011» (ідентифікаційний код юридичної особи - 37658099);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДОМІНАНТ-ФАРМА» (ідентифікаційний код юридичної особи - 38159047),
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФК МАГНОЛІЯ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 38384454);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «РЕГІОНФАРМ 2016» (ідентифікаційний код юридичної особи - 40784948);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА АПТЕКА № 16» (ідентифікаційний код юридичної особи - 32134362);
 - КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «МУНІЦИПАЛЬНА АПТЕКА МІСТА ХАРКОВА» (ідентифікаційний код юридичної особи - 37763205);
 - ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТИТАН» (ідентифікаційний код юридичної особи - 30588785);

- ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «САНДЕРС ЛОФТ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 41364731),

- ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПТЕКА 216» (ідентифікаційний код юридичної особи – 33608987),

які полягають в одночасному підвищенні роздрібних цін на противірусні та жарознижуючі препарати в умовах запровадження обмежувальних заходів відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», ознак порушень, передбачених частиною третьою статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення схожих дій на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).

2. Доручити збирання доказів по справі третьому відділу досліджень та розслідувань.

Голова колегії

Мешков К.С.